

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 27 Ιουλίου 2021
(OR. en)

11072/21

ECOFIN 777
RELEX 697
FIN 645

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια

Ημερομηνία Παραλαβής: 26 Ιουλίου 2021

Αποδέκτης: κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2021) 416 final

Θέμα: ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΕΠ ΤΟ 2019 ΜΕ ΕΓΓΥΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 416 final.

σνημμ.: COM(2021) 416 final

Βρυξέλλες, 26.7.2021
COM(2021) 416 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΤΟ 2019 ΜΕ
ΕΓΓΥΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εντολή εξωτερικής δανειοδότησης (ΕΕΔ) που ανατίθεται στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) αποτελεί σημαντικό εργαλείο μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) παρέχει στήριξη σε επενδύσεις σε χώρες εταίρους. Βασίζεται σε εγγύηση από πόρους του προϋπολογισμού της ΕΕ, η οποία παρέχει στην ΕΤΕπ τη δυνατότητα να αυξήσει τη δανειοδοτική δραστηριότητά της εκτός της ΕΕ για τη στήριξη πολιτικών της ΕΕ. Η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει καθορισμένες περιπτώσεις στις οποίες οι δανειζόμενοι αδυνατούν να αποπληρώσουν την οφειλή τους για τη χρηματοδότηση που έχουν λάβει από την ΕΤΕπ. Με αυτόν τον τρόπο η εγγύηση της ΕΕ αυξάνει την ικανότητα ανάληψης κινδύνου της ΕΤΕπ.

Η νομική βάση της ΕΕΔ είναι η απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ (στο εξής: απόφαση ΕΕΔ)¹, η οποία τροποποιήθηκε τελευταία φορά το 2018². Σε περίπτωση κατάρτισης της εγγύησης της ΕΕ από την ΕΤΕπ, οι πληρωμές πραγματοποιούνται από το Ταμείο εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις³.

Η ΕΕΔ υποστηρίζει τη δραστηριότητα της ΕΤΕπ στις χώρες σε προενταξιακό στάδιο, στις χώρες της Ανατολικής και Νότιας Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης, στην Ασία, στη Λατινική Αμερική και στη Νότια Αφρική, με τον συνολικό αριθμό των επιλέξιμων χωρών να ανέρχεται επί του παρόντος σε 64 χώρες. Κατά την τρέχουσα περίοδο της ΕΕΔ (2014-2020), η εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ύψους 32,3 δισ. EUR για τις χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ, καλύπτει το πρώτο 65 % των ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν στο εγγυημένο χαρτοφυλάκιο. Στην απόφαση ΕΕΔ καθορίζονται ανώτατα όρια της εγγύησης για τις διάφορες γεωγραφικές περιφέρειες και υποπεριφέρειες.

Στην παρούσα ετήσια έκθεση παρουσιάζεται γενική επισκόπηση των δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ το 2019⁴. Στην έκθεση παρατίθενται επίσης συνοπτικά οι πράξεις που πραγματοποίησε η ΕΤΕπ χωρίς την εγγύηση της ΕΕ (δηλαδή με «ίδιο κίνδυνο»), ώστε να παρασχεθεί πλήρης εικόνα της δραστηριότητας της ΕΤΕπ στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ⁵. Επιπλέον, το 2019 η Επιτροπή δημοσίευσε

---

¹ Απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, με την οποία χορηγείται εγγύηση της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κάλυψη ζημιών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες που υποστηρίζουν επενδυτικά έργα εκτός της Ένωσης (ΕΕ L 135 της 8.5.2014, σ. 1).

² Τροποποιητική απόφαση (ΕΕ) 2018/412, της 14ης Μαρτίου 2018 (ΕΕ L 76 της 19.3.2018, σ. 30).

³ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την ίδρυση Ταμείου εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (Κωδικοποιημένη έκδοση) (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 10), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/409 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018.

⁴ Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 της απόφασης ΕΕΔ.

⁵ Η ΕΤΕπ διαθέτει επί του παρόντος τέσσερα μέσα ιδίου κινδύνου στις περιοχές ΕΕΔ, συγκεκριμένα την προενταξιακή διευκόλυνση (PAF), τη χρηματοδοτική διευκόλυνση γειτονίας (Neighbourhood Financing Facility, NFF), τη διευκόλυνση για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (Climate Action and Environment Facility, CAEF) και τη διευκόλυνση στρατηγικών έργων (Strategic Projects Facility, SPF). Πέραν των περιοχών ΕΕΔ, οι δύο τελευταίες διευκολύνσεις καλύπτουν επίσης τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, καθώς και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη των κρατών μελών της ΕΕ.

συνολική αξιολόγηση της υλοποίησης της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης από την ΕΤΕπ κατά την περίοδο από τα μέσα του 2014 έως το τέλος του 2018⁶.

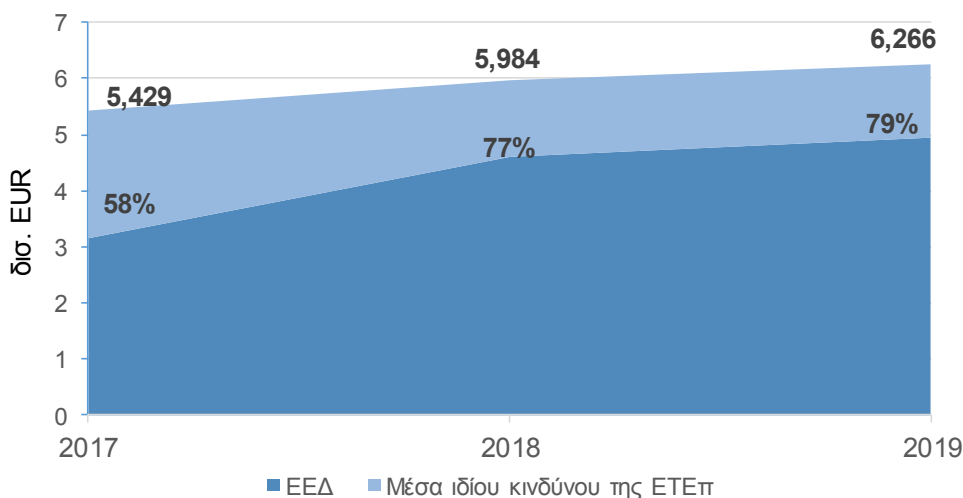
2. ΒΑΣΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το 2019 η ΕΤΕπ υπέγραψε χρηματοδοτικές πράξεις συνολικού ύψους 6,3 δισ. EUR για τις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ. Επί του συνόλου αυτού, ποσό άνω των 4,9 δισ. EUR αφορά πράξεις της ΕΤΕπ που εμπίπτουν στην ΕΕΔ (δηλαδή καλύπτονται από την εγγύηση της ΕΕ) και περιλαμβάνουν 56 συμβάσεις χρηματοδότησης. Οι υπόλοιπες πράξεις χρηματοδοτούνται από τα μέσα ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ.

Σε σύγκριση με το έτος 2018, κατά το οποίο είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο της ΕΕΔ πράξεις ύψους 4,6 δισ. EUR, τα υπογραφέντα ποσά το 2019 ήταν κατά προσέγγιση 7 % υψηλότερα. Αντιθέτως, ο όγκος των πράξεων της ΕΤΕπ με ανάληψη ιδίου κινδύνου σε χώρες ΕΕΔ μειώθηκε κατά ποσοστό σχεδόν 2 % σε 1,36 δισ. EUR το 2019.

Στο διάγραμμα 1 απεικονίζεται η εξέλιξη της δανειοδότησης στο πλαίσιο της ΕΕΔ και των μέσων ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ από το 2017 έως το 2019 (υπογραφέντα ποσά, αφαιρουμένων των πράξεων που ακυρώθηκαν). Κατά το διάστημα αυτό, κατά μέσο όρο ποσοστό 72 % της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις συγκεκριμένες περιοχές καλύφθηκε από την εγγύηση της ΕΕ⁷.

Διάγραμμα 1: Ετήσια εξέλιξη των όγκων δανειοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ

Σύμφωνα με την απόφαση ΕΕΔ, η φύση της εγγύησης της ΕΕ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε χρηματοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ:

- Παρέχεται *συνολική εγγύηση* η οποία καλύπτει τον πιστωτικό κίνδυνο, για χρηματοδοτικές δραστηριότητες με αντισυμβαλλόμενους του δημόσιου τομέα (συνήθως για την ανάπτυξη υποδομών), καθώς και για δάνεια της ΕΤΕπ σε τράπεζες

⁶ SWD(2019) 333 final και σχετικά έγγραφα, διαθέσιμα στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_en.

⁷ Πιθανές διαφορές από τα ποσά που δημοσιεύθηκαν σε προηγούμενες εκθέσεις οφείλονται σε ακυρώσεις συμβάσεων.

ή επιχειρήσεις που καλύπτονται από κρατική εγγύηση⁸. 4,3 δισ. EUR ή σχεδόν το 87 % των χρηματοδοτικών πράξεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2019 καλύπτονταν από τη συνολική εγγύηση.

- Για άλλες δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα παρέχεται εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων με πιο περιορισμένη κάλυψη⁹. Το 2019 με αυτήν καλύφθηκαν χρηματοδοτικές πράξεις ύψους 617 εκατ. EUR.

Το σωρευτικό επίπεδο των εκταμιεύσεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2020 ανήλθε στο 36 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών στο τέλος του 2019 (8,0 δισ. EUR), σημειώνοντας άνοδο από το αντίστοιχο ποσοστό της τάξης του 33 % το 2018. Ειδικά στην περίπτωση των έργων υποδομών, οι εκταμιεύσεις της χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ πραγματοποιούνται σταδιακά και σε πολυετή βάση¹⁰.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

3.1. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ

Κάθε πράξη στο πλαίσιο της ΕΕΔ συμβάλλει σε έναν από τους δύο «κάθετους» στόχους: α) ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα ή β) ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών. Επιπλέον, οι ίδιες πράξεις μπορούν επίσης να συμβάλουν (εν μέρει ή πλήρως) στους «οριζόντιους» στόχους της δράσης για το κλίμα, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας των προσφύγων, των μεταναστών, των κοινοτήτων υποδοχής και διέλευσης και των κοινοτήτων καταγωγής¹¹.

Όπως προαναφέρθηκε, ο συνολικός όγκος των επενδύσεων της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2019 ανήλθε σε 4,9 δισ. EUR. Το 67 % προορίζεται να συμβάλει στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών. Το υπόλοιπο 33 % αναμένεται να στηρίξει την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα, κυρίως μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε χρηματοδότηση.

Από τον συνολικό όγκο των πράξεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2019, το 31 % προορίζεται να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της δράσης για το κλίμα, το 21 % στην περιφερειακή ολοκλήρωση και το 17 % στη μακροπρόθεσμη οικονομική ανθεκτικότητα (βλέπε διάγραμμα 2).

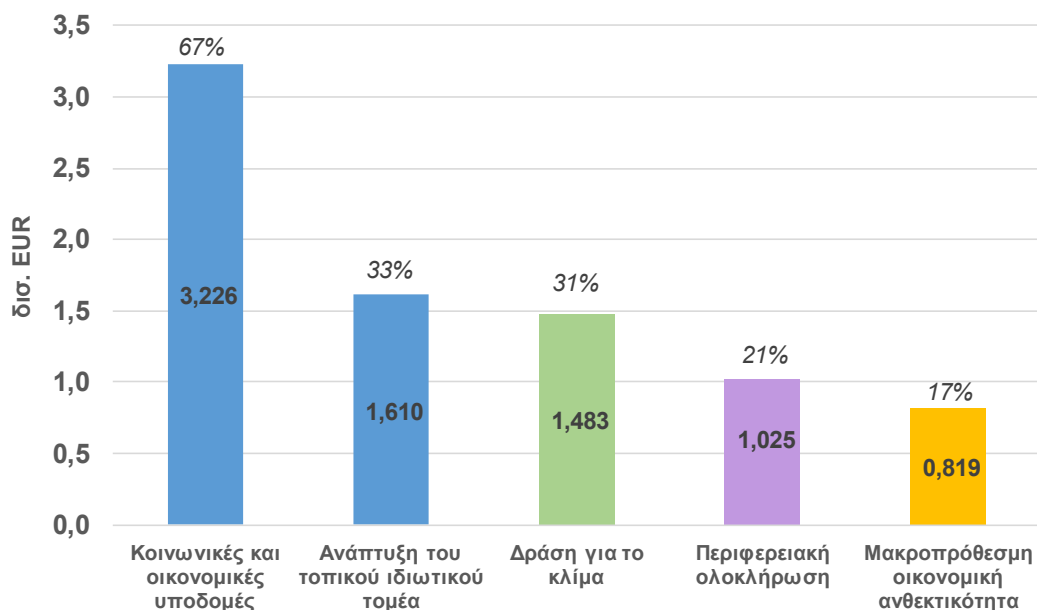
⁸ Η συνολική εγγύηση της ΕΕ παρέχει στην ΕΤΕπ τη δυνατότητα να μην εφαρμόσει το ασφάλιστρο κινδύνου το οποίο σε διαφορετική περίπτωση θα όφειλε να συμπεριλάβει στο επιτόκιο της. Ως εκ τούτου, οι χώρες εταίροι ή τα ιδρύματα / οι εταιρείες τους μπορούν να δανείζονται από την ΕΤΕπ με σημαντικά χαμηλότερο κόστος. Για λεπτομερή ανάλυση, βλέπε SWD(2019) 333, που αναφέρεται στην υποσημείωση 6, σ. 10-11, 21 και 33-37.

⁹ Η εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων καλύπτει τη μη καταβολή πληρωμής λόγω μη μεταφοράς συναλλάγματος, απαλλοτριώσης, πολέμου ή εμφύλιας αναταραχής ή λόγω αρνησιδικίας σε περίπτωση αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων. Δεν συνεπάγεται μείωση στην κοστολόγηση κινδύνου της ΕΤΕπ.

¹⁰ Για λεπτομερέστερη ανάλυση σχετικά με τις εκταμιεύσεις, βλέπε την πρόσφατη αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, SWD(2019) 333, σ. 28-30.

¹¹ Άρθρο 3 της απόφασης ΕΕΔ.

Διάγραμμα 2: Συμβολή στους στόχους της ΕΕΔ το 2019 (σε δισ. EUR)

Σημείωση: Ένα μεμονωμένο έργο μπορεί να συμβάλει σε περισσότερους από έναν στόχους της ΕΕΔ. Οι στόχοι της δράσης για το κλίμα, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας είναι διατομεακοί (οριζόντιοι) στόχοι που ισχύουν για όλα τα έργα και, συνεπώς, δεν μπορούν να αλληλεπικαλύπτονται με τους άλλους δύο. Από τον συνυπολογισμό του όγκου των υπογραφέντων ποσών για την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και για τις κοινωνικές και κοινωνικές υποδομές προκύπτει ο συνολικός όγκος των υπογραφέντων ποσών κατά τη διάρκεια του έτους.

Ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και, ειδικότερα, στήριξη των ΜΜΕ

Η ΕΤΕπ υπέγραψε πράξεις ύψους 1,8 δισ. EUR στις περιοχές ΕΕΔ για τη στήριξη της ανάπτυξης του τοπικού ιδιωτικού τομέα το 2019, εκ των οποίων 1,6 δισ. EUR στο πλαίσιο της ΕΕΔ. Το κύριο μέσο δανειοδότησης που χρησιμοποιήθηκε ήταν πιστωτικές γραμμές για τη χορήγηση δανείων σε ΜΜΕ και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με 1,51 δισ. EUR σε συμβάσεις που υπογράφηκαν για εννέα πιστωτικές γραμμές για τοπικούς χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να προχωρήσουν περαιτέρω στην αντιμετώπιση των χρηματοδοτικών αναγκών αυτού του τμήματος της αγοράς. Το 2019 υποστηρίχθηκαν επίσης 5 νέα έργα μικροχρηματοδότησης¹² και 4 άμεσα δάνεια σε επιχειρήσεις.

Η χρηματοδότηση με μέσα μετοχικού κεφαλαίου αφορά μικρότερα ποσά και ενέχει υψηλότερο κίνδυνο από τη φύση της. Το 2019 υπογράφηκαν 94 εκατ. EUR για 8 νέα μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια. Δύο από αυτά επικεντρώνονται στη στήριξη επιχειρήσεων με υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό και στην ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα στις χώρες της Νότιας Γειτονίας, ενώ τα υπόλοιπα 6 είναι διαπεριφερειακά και επικεντρώνονται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε άλλες πράσινες επενδύσεις.

Ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών

¹² Στον Λίβανο, στην Τυνησία, στη Δυτική Όχθη και στη Γάζα, στη Γεωργία και στο Καζακστάν.

Οι χρηματοδοτικές πράξεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών στις περιοχές ΕΕΔ ανήλθαν το 2019 σε υπογραφέντα ποσά από την ΕΤΕπ ύψους 4,4 δισ. EUR, εκ των οποίων 3,2 δισ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ. Οι κύριοι εμπλεκόμενοι τομείς ήταν η ενέργεια, οι μεταφορές και η ύδρευση/αποχέτευση. Τα έργα στον τομέα των μεταφορών βρίσκονταν και πάλι στο επίκεντρο κατά το εν λόγω έτος, με 12 έργα να αντιπροσωπεύουν λίγο περισσότερο από το 50 % των συνολικών υπογραφέντων ποσών. Ορισμένα επικεντρώθηκαν στις βιώσιμες μεταφορές (όπως τα έργα για το αστικό μετρό στις πόλεις Πούνε και Μποπάλ της Ινδίας και στο Κάιρο της Αιγύπτου), ενώ άλλα στόχευαν στη συνδεσιμότητα και την περιφερειακή ολοκλήρωση στις χώρες της Γειτονίας και στα Δυτικά Βαλκάνια.

Οι άλλοι σημαντικοί τομείς που εκπροσωπήθηκαν είναι η ενέργεια και τα ύδατα, η αποχέτευση και τα στερεά απόβλητα. Τα ενεργειακά έργα επικεντρώθηκαν στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του τομέα, κυρίως μέσω έργων μικρότερης κλίμακας σχετικά με την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (δηλ. μέσω δανείων-πλαισίων και συμμετοχής σε 6 ταμεία). Όσον αφορά τη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων, δόθηκε έμφαση στη βελτίωση της διαχείρισης των λυμάτων στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και της Νότιας Γειτονίας. Επιπλέον, μεταξύ των έργων που χρηματοδοτήθηκαν, συγκαταλεγόταν και ένα έργο για τη βελτίωση της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στη Μολδαβία.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν

Ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν υποστηρίζεται από δάνεια ύψους 2,7 δισ. EUR στις περιοχές ΕΕΔ που υπογράφηκαν το 2019, εκ των οποίων σχεδόν 1,5 δισ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ¹³. Στο τέλος του 2019 το σωρευτικό ποσοστό της δράσης για το κλίμα κατά την περίοδο της τρέχουσας ΕΕΔ ήταν άνω του 35 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών¹⁴, υπερβαίνοντας τον ελάχιστο στόχο του 25 % που καθορίστηκε στην απόφαση ΕΕΔ και τηρώντας τον στόχο για πραγματοποίηση του 35 % τουλάχιστον των συνολικών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ σε αναδυόμενες οικονομίες και αναπτυσσόμενες χώρες εκτός της Ένωσης έως το 2020.

Οι μεγαλύτερες συνεισφορές στον στόχο της δράσης για το κλίμα προήλθαν από επενδύσεις στους τομείς των μεταφορών με χαμηλότερες εκπομπές άνθρακα και της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αντιπροσώπευε το 8 % της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ σχετικά με το κλίμα στις περιοχές ΕΕΔ. Το 2019 η ΕΤΕπ ενέκρινε νέα πολιτική δανειοδότησης στον τομέα της ενέργειας. Κατά συνέπεια, εκτός της ΕΕ, η ΕΤΕπ θα στηρίξει την ανάπτυξη ενεργειακών συστημάτων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών τα οποία είναι αποδοτικά και αξιόπιστα και βελτιώνουν την πρόσβαση σε σύγχρονη και οικονομικά προσιτή ενέργεια. Επιπλέον, και σύμφωνα με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών που επιδιώκουν τον διπλασιασμό του παγκόσμιου ρυθμού βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης έως το 2030, η ΕΤΕπ θα εφαρμόζει εκτός της ΕΕ την ίδια αρχή όπως και εντός της ΕΕ. Στο πλαίσιο της δέσμευσής της για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η ΕΤΕπ θα συνεχίσει να στηρίζει ενεργειακά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ατζέντας του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

¹³ Σε πολλές περιπτώσεις, δεδομένου ότι στην επίτευξη του στόχου για την κλιματική αλλαγή συμβάλλει μόνο ένα τμήμα ενός έργου, μόνο ένα ποσοστό της συνολικής δανειοδότησης του εν λόγω έργου λογίζεται ότι συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου.

¹⁴ Το αντίστοιχο ποσοστό για το 2019 ήταν 31 %.

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Το σύνολο των υπογραφέντων ποσών της ΕΤΕπ το 2019 για τον στόχο της περιφερειακής ολοκλήρωσης στις περιοχές ΕΕΔ ανήλθε σε 1,1 δισ. EUR, εκ των οποίων 1,0 δισ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ. Η δραστηριότητα στις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας συνεχίστηκε με μεγάλα έργα οδικής συνδεσιμότητας στην Ουκρανία και στη Γεωργία, ενώ άλλα οδικά έργα στη Σερβία και στο Μαρόκο στήριξαν επίσης την περιφερειακή ολοκλήρωση. Στα Δυτικά Βαλκάνια, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Μαυροβουνίου στήριξε την περιφερειακή ολοκλήρωση αντιμετωπίζοντας τις ανεπαρκείς επενδύσεις και την ελλιπή κατανομή πόρων στον εκπαιδευτικό τομέα, βελτιώνοντας την ποιότητα της εκπαίδευσης σε απομακρυσμένες περιοχές και εναρμονίζοντας τα πρότυπα, και συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στην περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη και στην κοινωνική συνοχή. Επιπλέον, η εταιρική σχέση για την τοπική ανάπτυξη στη Σερβία αναμένεται να βελτιώσει την ποιότητα των δημοτικών υποδομών και υπηρεσιών σε ορισμένες από τις φτωχότερες περιοχές της χώρας, στηρίζοντας την εναρμόνιση με τα πρότυπα της ΕΕ και βοηθώντας με τον τρόπο αυτόν τη χώρα να εκπληρώσει τα κριτήρια προσχώρησης στην ΕΕ.

Πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα

Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για ειδική πρωτοβουλία με στόχο την ταχεία κινητοποίηση πρόσθετης χρηματοδότησης για τη στήριξη της ανάπτυξης, των υποδομών ζωτικής σημασίας και της κοινωνικής συνοχής στην περιοχή της Μεσογείου και στα Δυτικά Βαλκάνια, δρομολογήθηκε το 2016 η πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα προκειμένου να συμβάλει στην ευρωπαϊκή απάντηση στη μεταναστευτική και προσφυγική πρόκληση¹⁵. Η πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα αποτελεί μέρος της κοινής ευρωπαϊκής απάντησης στη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση, με έμφαση στην καταπολέμηση των πιο μακροχρόνιων αιτίων της μετανάστευσης και στον μετριασμό των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των κλυδωνισμών και κρίσεων. Ως εκ τούτου, η εξασφάλιση στενού συντονισμού και συμπληρωματικότητας με άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ αποτελεί βασική προτεραιότητα. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επισκόπησης της ΕΕΔ που ολοκληρώθηκε το 2018, προστέθηκε στην απόφαση ΕΕΔ ο επιπλέον στόχος της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας. Επιπροσθέτως, δεσμεύθηκε ποσό ύψους 1,4 δισ. EUR για επενδύσεις στον δημόσιο τομέα, οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της ανθεκτικότητας, ενώ δημιουργήθηκε επίσης ειδική «ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα», ύψους 2,3 δισ. EUR, με σκοπό την παροχή εγγυήσεων σε επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα για τη στήριξη της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας. Η ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα παρέχει στην ΕΤΕπ συνολική εγγυητική κάλυψη, η οποία της επιτρέπει να αναλάβει χρηματοδοτικές δραστηριότητες υψηλότερου κινδύνου¹⁶.

Έως το τέλος του 2019 η ΕΤΕπ είχε εγκρίνει πράξεις συνολικού ύψους 5,6 δισ. EUR για την επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, εκ των οποίων

¹⁵ <https://www.eib.org/en/projects/initiatives/resilience-initiative/index.htm>

¹⁶ Η ΕΤΕπ αποζημιώνει την ΕΕ για τη δημοσιονομική εγγύηση που παρέχει στο πλαίσιο της ιδιωτικής εντολής της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα μεταβιβάζοντας στην ΕΕ τα σχετικά με τον κίνδυνο έσοδα των εν λόγω πράξεων.

819 εκατ. EUR υπογράφηκαν το 2019. Σχεδόν το ήμισυ του ποσού αυτού κάλυψε πιστωτικές γραμμές (κυρίως για τη δανειοδότηση ΜΜΕ), περίπου 15 % κάλυψε επενδύσεις στον τομέα της ύδρευσης ή της αποχέτευσης και περίπου 11 % κάλυψε επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών. Πάνω από τα δύο τρίτα της υπογραφείσας χρηματοδότησης προορίζονται για τον ιδιωτικό τομέα, παρέχοντας αυξημένη οικονομική ανθεκτικότητα, ειδικά για τις ΜΜΕ. Το μεγαλύτερο μέρος της εναπομένουσας υπογραφείσας χρηματοδότησης στοχεύει στις υποδομές που καθιστούν δυνατή την παροχή βασικών υπηρεσιών, όπως πρόσβαση σε καθαρό νερό και αποχέτευση, διαχείριση αποβλήτων και ηλεκτρική ενέργεια, εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη, τοπικές συγκοινωνίες και αστικές υπηρεσίες, τόσο για τους πρόσφυγες όσο και για τις κοινότητες υποδοχής εξίσου.

3.2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΜΕΑ

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται επισκόπηση του όγκου χρηματοδότησης της ΕΤΕπ το 2019 στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ, συμπεριλαμβανομένων των ποσών με εγγύηση της ΕΕ και των ποσών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των μέσων ιδίου κινδύνου.

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2019 σε περιοχές ΕΕΔ (αφαιρουμένων των ακυρώσεων)

Περιοχή (εκατ. EUR)	Πράξεις με εγγύηση της ΕΕ			Μέσα ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ ή κεφάλαια	Σύνολο
	Συνολική εγγύηση	Εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων	Σύνολο ΕΕΔ		
Χώρες σε προενταξιακό στάδιο	390	50	440	60	500
Χώρες της Νότιας Γειτονίας	2 203	25	2 228	75	2 303
Ανατολική Ευρώπη, Νότιος Καύκασος και Ρωσία	1096	180	1276	19	1295
Ασία (εκτός της Κεντρικής Ασίας)	205		205	1007	1212
Κεντρική Ασία	30	12	42	15	57
Λατινική Αμερική	380	250	630	187	817
Νότια Αφρική		100	100		100
Σύνολο	4 304	617	4 922	1 364	6 285

Από το συνολικό ποσό των 7,7 δισ. EUR για πράξεις εκτός της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των χωρών ΑΚΕ, των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών, καθώς και των κρατών της ΕΖΕΣ) το 2019, υπογράφηκαν 6,3 δισ. EUR στις περιοχές ΕΕΔ. Περίπου 4,1 δισ. EUR υπογράφηκαν στις χώρες σε προενταξιακό στάδιο και στις χώρες (τόσο της Νότιας όσο και της Ανατολικής) Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης. Ποσό ύψους 2,2 δισ. EUR υπογράφηκε στην Ασία, την Κεντρική Ασία, τη Λατινική Αμερική και τη Νότια Αφρική.

Σε σύγκριση με το 2018, ο συνολικός όγκος της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ αυξήθηκε κατά 4,7 % το 2019, κυρίως λόγω της ενίσχυσης των δραστηριοτήτων στην υποπεριφέρεια της Ανατολικής Ευρώπης, του Νότιου Καυκάσου και της Ρωσίας, καθώς και στην υποπεριφέρεια της Μεσογείου.

Πίνακας 2: Καθαρά υπογραφέντα ποσά ανά έτος και σωρευτικά καθαρά υπογραφέντα ποσά σε σύγκριση με τα ανώτατα όρια της εγγύησης στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2020 [απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2018/412]

Καθαρά υπογραφέντα ποσά, σε εκατ. EUR	Σύνολο 2014 (2ο εξάμ.)- 2019						Ποσοστό αξιοποίησης	
	2014 (2ο εξάμ.)	2015	2016	2017	2018	2019		
Χώρες σε προενταξιακό στάδιο	200	906	566	170	1 142	241	3 224	44%
Χώρες της Νότιας Γειτονίας	369	726	1 299	1 168	1 367	1 609	6 537	64%
Ανατολική Ευρώπη, Νότιος Καύκασος και Ρωσία	975	1 401	1 472	657	632	1 276	6 413	96%
Ασία (εκτός της Κεντρικής Ασίας)	45	433	45	118	205	205	1 051	90%
Κεντρική Ασία	70	70	20	22		42	224	100%
Λατινική Αμερική	219	468	319	362	347	630	2 346	87%
Νότια Αφρική		150		50	70	100	370	80%
Δημόσια εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα					522	679	1 201	86%
Ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα*				612	325	140	1 076	47%
Σύνολο	1 878	4 154	3 720	3 159	4 610	4 922	22 442	69%

* Η ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια και την περιοχή της Μεσογείου.

Στο τέλος του 2019 τα σωρευτικά υπογραφέντα ποσά στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2019, αφαιρουμένων των ακυρώσεων, ανήλθαν κατά προσέγγιση σε 22,4 δισ. EUR. Το σωρευτικό ποσοστό αξιοποίησης της ΕΕΔ όσον αφορά τα καθαρά υπογραφέντα ποσά ανήλθε στο 69 % του συνολικού ανώτατου ορίου της εγγύησης.

Το χαμηλότερο ποσοστό αξιοποίησης της εγγύησης της ΕΕ παρατηρείται στην περιοχή των χωρών σε προενταξιακό στάδιο. Αυτό οφείλεται κυρίως στον περιορισμό των δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ στην Τουρκία λόγω των πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων από το 2016 και μετά. Χαμηλότερο ποσοστό αξιοποίησης από τον μέσο όρο παρατηρείται επίσης στις χώρες της Νότιας Γειτονίας όπου η ΕΤΕπ εξακολουθεί να θεωρεί ότι το συνολικό επιχειρηματικό περιβάλλον παρουσιάζει προκλήσεις, εν μέρει λόγω της πολιτικής αστάθειας, του αυξανόμενου δημόσιου χρέους και των μειωμένων δημοσιονομικών περιθωρίων σε ορισμένες χώρες. Η ΕΤΕπ αναφέρει επίσης τις περιορισμένες ικανότητες και δυνατότητες των αναδόχων ως παράγοντα που περιπλέκει την κατάσταση.

Τα υψηλότερα ποσοστά αξιοποίησης, από πλευράς υπογραφέντων ποσών, καταγράφονται στην Κεντρική Ασία και στις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας.

Πίνακας 3: Κατανομή ανά τομέα των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν στις περιοχές ΕΕΔ το 2019 στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ

Τομέας / περιοχή (εκατ. EUR)	Χώρες σε προενταξιακό στάδιο	Χώρες της Νότιας Γειτονίας	Ανατολική Ευρώπη, Νότιος Καύκασος και Ρωσία	Ασία	Κεντρική Ασία	Λατινική Αμερική	Νότια Αφρική	Σύνολο	Ποσοστό επί του συνόλου
Μεταφορές	100	576	814	152				1 642	33%
Πιστωτικές γραμμές	50	1000	196		12	135	100	1 493	30%
Υδρευση, αποχέτευση	194	382	66	54		145		841	17%
Ενέργεια		217	84		30	350		681	14%
Βιομηχανία	50	22	38					110	2%
Γεωργία, αλιεία, δασοκομία		25	26					51	1%
Αστική ανάπτυξη	17	6	27					50	1%
Στερεά απόβλητα			25					25	0,5%
Εκπαίδευση	18							18	0,4%
Σύνθετες υποδομές	11							11	0,2%
Σύνολο	440	2 228	1 276	205	42	630	100	4 922	100%

Όσον αφορά ειδικότερα την ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, το ποσοστό αξιοποίησης της ΕΤΕπ (βάσει καθαρών υπογραφέντων ποσών) ανήλθε σε 47 % έως το τέλος του 2019.

Όσον αφορά την κατανομή των πράξεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ ανά τομέα το 2019, την πρώτη θέση στην κατάταξη κατέχει ο τομέας των μεταφορών που αντιπροσωπεύει το 33 % του συνόλου των υπογραφέντων ποσών. Ωστόσο, η πλειονότητα των πράξεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ συνίσταται σε επενδύσεις υποδομών, κυρίως στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ύδρευσης/αποχέτευσης.

3.3. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ

Στην αξιολόγησή της, της 13ης Σεπτεμβρίου 2019¹⁷, η Επιτροπή διενήργησε διεξοδική ανάλυση του αντικτύπου και της προστιθέμενης αξίας της εφαρμογής της εντολής εξωτερικής δανειοδότησης από την ΕΤΕπ. Στις παραγράφους που ακολουθούν αντικατοπτρίζεται η αξιολόγηση της ίδιας της ΕΤΕπ όσον αφορά τον αντίκτυπο των πράξεών της, όπως αξιολογήθηκε σύμφωνα με το εργαλείο μέτρησης των αποτελεσμάτων της ΕΤΕπ.

Η ΕΤΕπ παρακολουθεί τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των χρηματοδοτικών της πράξεων μέσω του οικείου «πλαίσιου μέτρησης αποτελεσμάτων» (ReM), το οποίο θεσπίστηκε το 2012. Κατά την αξιολόγηση προσδιορίζονται δείκτες αποτελεσμάτων, με τιμές αναφοράς και στόχους που προβλέπουν τα αναμενόμενα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα. Τα επιτεύγματα βάσει των εν λόγω συγκριτικών δεικτών επιδόσεων παρακολουθούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου και υποβάλλεται σχετική έκθεση σε διάφορα σημαντικά ορόσημα: κατά την ολοκλήρωση του έργου και τρία έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου («κατόπιν ολοκλήρωσης»), για τις άμεσες πράξεις· κατά το πέρας της επενδυτικής περιόδου και στο τέλος του κύκλου ζωής των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων· και στο τέλος της περιόδου κατανομής για τις πιστωτικές γραμμές. Η πλειονότητα των πράξεων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της ΕΕΔ εξυπηρετούν τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε υποδομές, οι οποίες συνήθως χρειάζονται πολλά χρόνια για να ολοκληρωθούν. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα σχετικά με τα πραγματικά αποτελέσματα και τον αντίκτυπο που επιτυγχάνονται με την υποστήριξη της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ καθίστανται συνήθως διαθέσιμα με σημαντική χρονική καθυστέρηση.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_en.

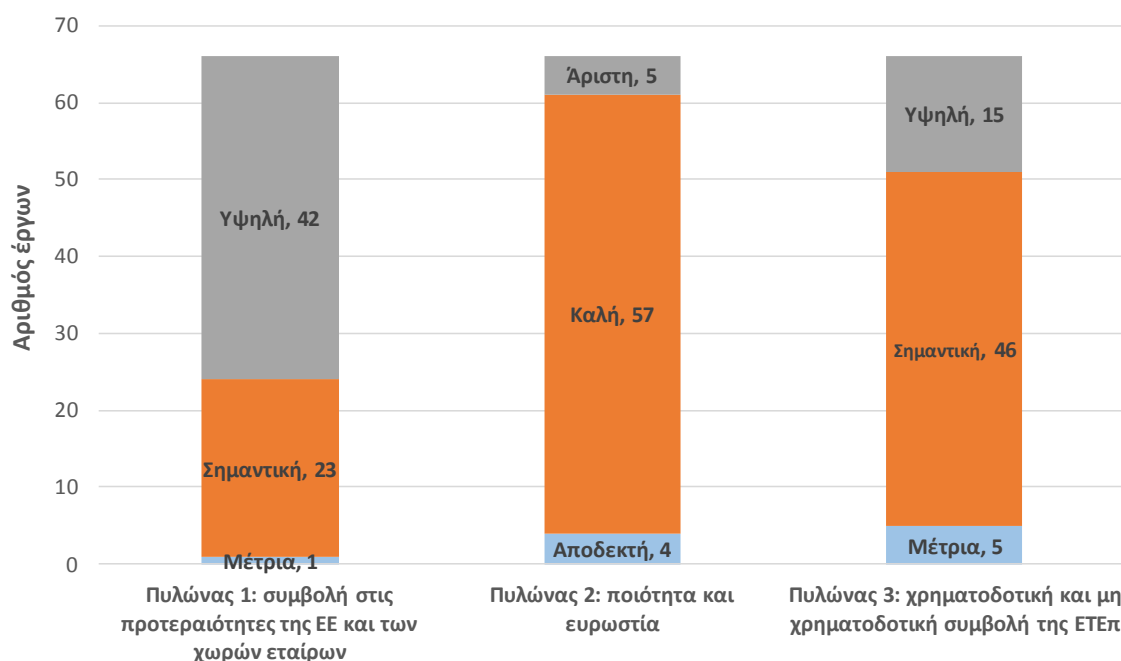
Σύμφωνα με το ReM, τα έργα βαθμολογούνται από την ΕΤΕπ με βάση τρεις «πυλώνες»:

- i. Ο πυλώνας 1 βαθμολογεί την αναμενόμενη συμβολή στις προτεραιότητες της ΕΕ και των χωρών εταίρων, καθώς και την επιλεξιμότητα, βάσει των στόχων της εντολής της ΕΤΕπ. Βοηθά στην κατανόηση της λογικής στην οποία βασίζεται η παρέμβαση της ΕΤΕπ λαμβανομένου υπόψη του αναμενόμενου *αντικτύπου* του έργου.
- ii. Ο πυλώνας 2 βαθμολογεί την ποιότητα και την ευρωστία της πράξης βάσει των αναμενόμενων *εκροών, υλοποιήσεων και αποτελεσμάτων*.
- iii. Ο πυλώνας 3 βαθμολογεί την αναμενόμενη χρηματοδοτική και μη χρηματοδοτική συμβολή (προστιθέμενη αξία) της ΕΤΕπ στο έργο, πέραν της εναλλακτικής λύσης της αγοράς. Βοηθά στην αξιολόγηση της λογικής της παρέμβασης στο επίπεδο της *συνεισφοράς* της ΕΤΕπ στο έργο.

Στο πλαίσιο της ΕΕΔ και των μέσων ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ, η ΕΤΕπ υπέγραψε μια πρώτη σύμβαση χρηματοδότησης για 66 έργα το 2019. Η βαθμολογία της ΕΤΕπ για τα 65 από τα εν λόγω 66 νέα έργα ήταν τουλάχιστον «σημαντική» στο πλαίσιο του πυλώνα 1, γεγονός που υποδηλώνει ότι κρίνονται εναρμονισμένα με τους στόχους της ΕΕΔ και έχουν υψηλή συμβολή είτε στους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους είτε σε εκείνους της ΕΕ και μέτρια συμβολή στους άλλους. 42 έργα έλαβαν βαθμολογία «υψηλή» από την ΕΤΕπ για την υψηλή συμβολή τους τόσο στις προτεραιότητες της ΕΕ όσο και στους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους.

Η βαθμολογία του πυλώνα 2 βασίζεται στην ευρωστία, καθώς και στη χρηματοδοτική και οικονομική βιωσιμότητα και στην περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα των έργων. Πέντε νέα έργα που υπογράφηκαν το 2019 έλαβαν από την ΕΤΕπ βαθμολογία «άριστη» και 57 έλαβαν βαθμολογία «καλή» στο πλαίσιο του πυλώνα 2, με μέσο ποσοστό οικονομικής απόδοσης 10 % έως 15 % στην περίπτωση των έργων υποδομών. 4 έργα έλαβαν βαθμολογία «αποδεκτή» από την ΕΤΕπ, συχνά λόγω περιβάλλοντος υψηλού κινδύνου ή λόγω αδυναμιών των αναδόχων.

Διάγραμμα 3: Αξιολογήσεις ReM της ΕΤΕπ ανά πυλώνα για νέες πράξεις στις περιοχές ΕΕΔ που υπογράφηκαν το 2019

Στο πλαίσιο του πυλώνα 3, η ΕΤΕπ αξιολόγησε την αναμενόμενη χρηματοδοτική και μη χρηματοδοτική συμβολή της σε 61 έργα ως «υψηλή» ή «σημαντική», κυρίως για την προβλεπόμενη διάρκεια μέχρι τη λήξη, η οποία υπερβαίνει τη διαθέσιμη στις τοπικές αγορές.

Καθώς ωριμάζει το πλαίσιο μέτρησης αποτελεσμάτων της ΕΤΕπ, καθίστανται επίσης διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με τα πραγματικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο ορισμένων δραστηριοτήτων για τις οποίες είχαν διατυπωθεί προσδοκίες μέσω του ReM κατά την έναρξη εφαρμογής του το 2012. Για το 2019, η ΕΤΕπ ανέφερε ότι πέτυχε αποτελέσματα για 18 πράξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα (πιστωτικές γραμμές) — 10 στην Τουρκία, 3 στην Αίγυπτο, από 2 στο Μαυροβούνιο και στη Σερβία, και 1 στην Τυνησία. Στο πλαίσιο αυτών, οι τράπεζες-εταίροι χορήγησαν 2,3 δισ. EUR μέσω 5 531 δανείων συνολικά. Από αυτά, 5 202 δάνεια χορηγήθηκαν σε ΜΜΕ και 329 σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Η μέση διάρκεια μέχρι τη λήξη των δανείων που χορηγήθηκαν στους τελικούς δικαιούχους (κατόπιν στάθμισης βάσει του μεγέθους των δανείων) ήταν 4,4 έτη. Οι τελικές δικαιούχοι επιχειρήσεις απασχολούσαν συνολικά περίπου 266 000 άτομα και η μέση δικαιούχος επιχείρηση ήταν «μικρή», με 48 εργαζομένους.

3.4 ΚΑΤΑΠΤΩΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Από το 2012 έως το 2019 η ΕΤΕπ προέβη σε κατάπτωση εγγύησης για συνολικό ποσό 476 εκατ. EUR, εκ των οποίων σχεδόν 55 εκατ. EUR το 2019. Το εναπομένον ποσό κεφαλαίου για το οποίο δυνητικά μπορεί να καταπέσει η εγγύηση ανερχόταν σε 161 εκατ. EUR στο τέλος του 2019¹⁸. Το 2019 η ΕΤΕπ προέβη σε διάφορες νέες καταπτώσεις εγγυήσεων στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ, ως συνέπεια ληξιπρόθεσμων ποσών για

¹⁸ Τα ποσά εκφράζονται σε ισοδύναμο σε EUR στις 31 Δεκεμβρίου 2019 αποκλειστικά για ενδεικτικούς σκοπούς. Ορισμένες από τις καταπτώσεις εγγυήσεων αφορούν οφειλόμενα ποσά σε άλλα νομίσματα.

κρατικά δάνεια της Συρίας. Οι προσπάθειες είσπραξης των ληξιπρόθεσμων ποσών παραμένουν μέχρι σήμερα ανεπιτυχείς. Η ΕΤΕπ παρέπεμψε τις σχετικές υποθέσεις σε αρμόδια δικαστήρια προκειμένου να διαφυλαχθούν οι απαιτήσεις της ΕΕ επί των οφειλόμενων ποσών της Συρίας¹⁹.

Η ΕΤΕπ πρόβη σε κατάπτωση της εγγύησης έναντι πολιτικών κινδύνων τον Ιούνιο του 2016 για το δάνειο προς την *Aéroport Enfidha* στην Τυνησία. Οι επακόλουθες συζητήσεις μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με την αντιμετώπιση αυτής της κατάπτωσης της εγγύησης. Εν ολίγοις, τα μέρη συμφώνησαν να κατανεύμουν ομοίμορφα το ανεξόφλητο άνοιγμα βάσει της δανειακής σύμβασης²⁰. Το 2019 η δανειολήπτρια, οι μέτοχοί της, οι δανειστές και οι αρχές της Τυνησίας κατέληξαν σε συμφωνία αναδιάρθρωσης, η οποία αναμένεται να αρχίσει να ισχύει κατά τη διάρκεια του 2020. Η υπογραφή της συμφωνίας αναδιάρθρωσης τον Δεκέμβριο του 2019 είχε ως αποτέλεσμα την καταβολή ποσού περίπου 1,4 εκατ. EUR, που ήταν η πρώτη πληρωμή που πραγματοποιήθηκε σε διάστημα 4 ετών. Σύμφωνα με τη συμφωνία μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής, το ήμισυ του εισπραχθέντος ποσού επιστράφηκε στην Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2020.

4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΕΠ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

4.1 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής σε ζητήματα που σχετίζονται με την ΕΕΔ πραγματοποιείται στο πλαίσιο ευρύτερης εταιρικής σχέσης μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένων των συνδυαστικών μηχανισμών της ΕΕ, όπως η Επενδυτική Πλατφόρμα Γειτονίας (NIP), το πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF) και η τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα (ERI TA), που στηρίζουν τις δραστηριότητες ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης εκτός της ΕΕ.

Η ΕΤΕπ συνέχισε να αξιοποιεί τους εν λόγω μηχανισμούς, δηλαδή τη χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους από πόρους του προϋπολογισμού της ΕΕ για την υποστήριξη των προπαρασκευαστικών εργασιών και/ή της υλοποίησης έργων με χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ. Το 2019 η ΕΤΕπ ενέκρινε 22 νέες επιχορηγήσεις, χρηματοδοτούμενες πλήρως ή εν μέρει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, συνολικού ύψους 226 εκατ. EUR, για υλοποίηση από την ΕΤΕπ σε περιοχές ΕΕΔ. Από το ποσό αυτό, 37,6 εκατ. EUR προορίζονταν για τεχνική βοήθεια, 148,5 εκατ. EUR για επιχορηγήσεις επενδύσεων και 40,1 εκατ. EUR για χρηματοδοτικά μέσα. Επιπλέον, εγκρίθηκαν 22 πράξεις τεχνικής βοήθειας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, συνολικού ποσού 34,6 εκατ. EUR. Εντωμεταξύ, 21 έργα της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2019 σε περιοχές ΕΕΔ επωφελήθηκαν, ή θα επωφεληθούν, από αυτές τις επιχορηγήσεις που είτε χρηματοδοτήθηκαν άμεσα με ίδιους πόρους της ΕΤΕπ, όπως η τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, είτε υλοποιήθηκαν από την ΕΤΕπ και χρηματοδοτήθηκαν πλήρως ή εν μέρει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

¹⁹ Παράλληλα, η ΕΤΕπ κίνησε νομικές διαδικασίες κατά της Συρίας το 2017. Το Ανώτερο Δικαστήριο της Αγγλίας (στις 29 Ιουνίου 2018) και το Γενικό Δικαστήριο / ΔΕΕ (στις 6 Ιουνίου 2019) αποφάνθηκαν υπέρ της έκδοσης συνοπτικής απόφασης για την ΕΕ με την οποία γίνονται δεκτές όλες οι απαιτήσεις της ΕΕ κατά της Συρίας όσον αφορά τα ανεξόφλητα ληξιπρόθεσμα ποσά στο πλαίσιο δανείων που χορήγησε η ΕΤΕπ στη Συρία κατά τον χρόνο υποβολής των απαιτήσεων.

²⁰ Η συμφωνία υπογράφηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2017.

Η ΕΤΕπ αποτελεί επίσης έναν από τους εταίρους υλοποίησης για τη νέα εγγύηση της ΕΕ που παρέχεται μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ). Η ΕΕΔ και το ΕΤΒΑ στοχεύουν σε μάλλον διαφορετικά είδη προϊόντων, δανειοληπτών και γεωγραφικών περιοχών. Για παράδειγμα, το ΕΤΒΑ δεν καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια, ενώ η ΕΕΔ δεν καλύπτει μεγάλα τμήματα της Αφρικής. Επιπλέον, η προβλεπόμενη στο πλαίσιο του ΕΤΒΑ διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις εγγυήσεις της ΕΕ διαφέρει από την προκαταβολική επταετή εγγύηση που παρέχεται στην ΕΤΕπ για την ΕΕΔ.

Τον Ιούνιο του 2018 η Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση νέου Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας από το 2021 και την αναμόρφωση της παροχής δημοσιονομικών εγγυήσεων της ΕΕ για επενδύσεις εκτός της ΕΕ.²¹ Η προσέγγιση για την περίοδο μετά το 2020 βασίζεται στην έννοια της «ανοικτής αρχιτεκτονικής», σύμφωνα με την οποία οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί-εταίροι θα πρέπει να επωφελούνται από την εγγύηση της ΕΕ με βάση την αντίστοιχη εμπειρογνωσία τους, ώστε να επιτυγχάνουν τον υψηλότερο επιτόπιο αναπτυξιακό αντίκτυπο για την ΕΕ. Η ΕΤΕπ θα εξακολουθήσει να αποτελεί βασικό εταίρο για τη χρηματοδότηση επενδύσεων εκτός της ΕΕ, ειδικότερα όσον αφορά επενδυτικά έργα του δημόσιου τομέα, αλλά θα είναι επιλέξιμοι και διάφοροι άλλοι χρηματοδοτικοί οργανισμοί για τη χορήγηση εγγυήσεων της ΕΕ²². Στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας προβλέπεται η παροχή ισχυρής καθοδήγησης σε επίπεδο πολιτικής από την ΕΕ και ενισχυμένος συντονισμός με τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς που ενεργούν ως εταίροι υλοποίησης. Έχουν πραγματοποιηθεί τεχνικές συζητήσεις μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ προκειμένου να διερευνηθούν οι πιθανές λεπτομέρειες για τις εγγυήσεις που θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την ΕΕ στην ΕΤΕπ μετά το 2020.

4.2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Το Μνημόνιο Συνεννόησης που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΤΕπ και του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή το 2008 θέτει τις βάσεις για τα δύο στάδια του μηχανισμού καταγγελιών της ΕΤΕπ (ΜΚ-ΕΤΕπ). Των καταγγελιών επιλαμβάνεται αρχικά ο ΜΚ-ΕΤΕπ και στη συνέχεια εξετάζονται, εφόσον απαιτείται, από τον Διαμεσολαβητή. Η ΕΤΕπ επικαιροποίησε την πολιτική της για τον μηχανισμό καταγγελιών τον Νοέμβριο του 2018²³. Κατά τη διάρκεια του 2019, η Διαμεσολαβήτρια κοινοποίησε μία νέα καταγγελία σε σχέση με τις δραστηριότητες της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ.

Όσον αφορά το εσωτερικό στάδιο του ΜΚ-ΕΤΕπ, ο αριθμός των καταγγελιών που καταχωρίστηκαν σε σχέση με νέα έργα στις περιοχές ΕΕΔ μειώθηκε από 19 το 2018 σε 15 το 2019. Από αυτές, 11 αφορούσαν περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, 3 αφορούσαν

²¹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, COM(2018) 460 final της 14ης Ιουνίου 2018.

²² Βλέπε επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Προς μια πιο αποτελεσματική χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική για επενδύσεις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης», COM(2018) 644 final της 12ης Σεπτεμβρίου 2018.

²³ <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

πτυχές διακυβέρνησης των χρηματοδοτούμενων πράξεων και 1 αφορούσε την πρόσβαση σε πληροφορίες. Κατά τη διάρκεια του έτους 2019 ο ΜΚ-ΕΤΕπ περάτωσε 15 υποθέσεις στις περιοχές ΕΕΔ: 4 στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, 4 στην Τυνησία, 2 στη Σερβία, 1 στην Ινδία, 1 στην Κόστα Ρίκα, 1 στην Ουκρανία, 1 στον Παναμά και 1 υπόθεση που αφορούσε περισσότερες από μία χώρες²⁴. Τα αποτελέσματα των εν λόγω καταγγελιών των οποίων επιλήφθηκε ο ΜΚ-ΕΤΕπ ποίκιλλαν από «βάσιμους ισχυρισμούς» (7), «απόσυρση χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ» (3) και «φιλικό διακανονισμό» (1), έως «βάσιμους ισχυρισμούς» (1), «απόσυρση αίτησης χρηματοδότησης από τον ανάδοχο» (1) και «συνιστώμενους τομείς που χρήζουν βελτιώσεων» (2).

4.3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

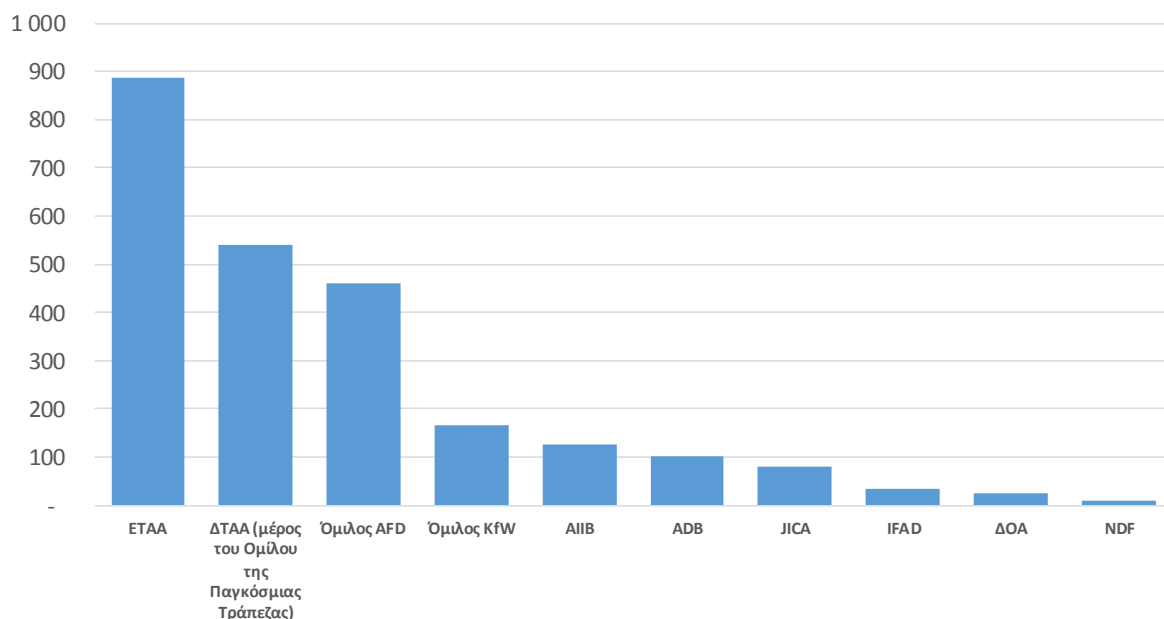
Η συνεργασία της ΕΤΕπ με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης των κρατών μελών της ΕΕ εκτείνεται από τον διάλογο σχετικά με θεσμικές παραμέτρους και θεματικά ζητήματα έως τη συγχρηματοδότηση δραστηριοτήτων και την τεχνική συνεργασία.

Το 2019 η ΕΤΕπ συγχρηματοδότησε 6 πράξεις από κοινού με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), με συνολικό ποσό 888 εκατ. EUR. Τέσσερα έργα συγχρηματοδοτήθηκαν με τον όμιλο AFD (Γαλλία) και τρία έργα συγχρηματοδοτήθηκαν με τον όμιλο KfW (Γερμανία). Επιπλέον, 4 έργα συγχρηματοδοτήθηκαν με τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΔΤΑΑ), η οποία είναι μέρος του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας. Η ΕΤΕπ, ο όμιλος AFD και ο όμιλος KfW συνέχισαν να συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αμοιβαίας εμπιστοσύνης (ΠΑΕ). Η ΠΑΕ ξεκίνησε το 2013 και αποσκοπεί στον εξορθολογισμό και στη διευκόλυνση της παροχής συγχρηματοδοτικής στήριξης στους δικαιούχους βασιζόμενη στον έναν από τους τρεις εταίρους ο οποίος αναλαμβάνει τον ρόλο του επικεφαλής χρηματοδότη για ορισμένα καθήκοντα σχετικά με το έργο, π.χ. τα τμήματα της δέουσας επιμέλειας ή της εποπτείας των δημόσιων συμβάσεων του έργου. Οι φορείς διαχείρισης και λήψης αποφάσεων των εταίρων της ΠΑΕ έχουν αποκτήσει εξοικείωση με τα έγγραφα που συντάσσονται από άλλο ίδρυμα, τα οποία χρησιμοποιούν για τις δικές τους αποφάσεις. Συνολικά, το 2019 υπογράφηκαν 24 συγχρηματοδοτούμενα έργα σε περιοχές ΕΕΔ.

---

²⁴ Κιργιζία, Τατζικιστάν, Αφγανιστάν και Πακιστάν.

Διάγραμμα 4: Έργα που υπογράφηκαν το 2019 με συγχρηματοδότηση διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών, ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης και της ΕΤΕπ (σε εκατ. EUR)

Σημείωση: Τα ποσά συνεπένδυσης με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης είναι αμιγώς ενδεικτικά και βασίζονται σε εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται σε πρώιμα στάδια της ανάπτυξης του εκάστοτε έργου. Για λόγους σαφήνειας, στους εταίρους περιλαμβάνονται οι εξής: ΕΤΑΑ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης), Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΔΤΑΑ), Agence Française de Développement (AFD), KfW, Ασιατική Τράπεζα Επενδύσεων και Υποδομών (AIIB), Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης (ADB), Οργανισμός Διεθνούς Συνεργασίας της Ιαπωνίας (JICA), Διεθνές Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (IFAD), Διεθνής Οργανισμός Ανάπτυξης (ΔΟΑ).